

REKENKAMERCOMMISSIE
WESTLAND

ONDERZOEKSPROGRAMMA

JAARPLAN 2016

Rekenkamercommissie Westland

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Capaciteit van de Rekenkamercommissie.....	5
3. Onderzoeksprogramma 2016	5
4. Follow-up onderzoeken.....	6
5. Signaleringsfunctie	7
Bijlage 1 De Rekenkamercommissie Westland.....	8
Bijlage 2 Uitwerking onderzoeksonderwerpen 1 t/m 3.....	10
Bijlage 3 Uitwerking onderzoeksonderwerpen 4 t/m 6.....	15

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarplan 2016 van de Rekenkamercommissie van de gemeente Westland (hierna: RKC), vastgesteld in haar vergadering van 20 januari 2016. In haar vergadering van 10 december 2015 zijn de onderzoeksonderwerpen voor 2016 bepaald. In dit jaarplan gaan wij daar nader op in.

RKC als professioneel onderzoeksinstrument

De RKC voert onderzoeken uit naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. Met deze onderzoeken ondersteunt de RKC raadsleden in hun kaderstellende en controlerende taak.

De RKC staat voor onafhankelijkheid en professionaliteit met oog voor de behoeften van de raad. Dit komt tot uitdrukking in de RKC samenstelling van externe en interne leden, een evenwichtige jaarplanning, een gedegen wijze van onderzoek en de conclusies en aanbevelingen van verricht onderzoek. Daarbij hoort een houding die blijk geeft van politieke en bestuurlijke sensitiviteit en een goede communicatie met de raad.

Samenstelling RKC

De samenstelling van de RKC is in 2015 gewijzigd. In de raadsvergadering van 16 september 2015 is raadslid de heer P.J.L.J. Duijsens benoemd tot intern lid van de RKC voor de resterende raadsperiode. Hij volgt mevrouw L. Strijker op in deze functie.

De RKC bestaat uit:

Voorzitter	mevrouw drs. F.C. (Fiona) Buruma
Externe leden	mevrouw drs. L.J.M. (Linda) van der Lans-Gossen EMIA RO de heer drs. M.A.I. (Martien) Born EMIA
Interne leden	mevrouw dr. E.W. (Elly) van der Wilk-van Baren de heer mr. P.J.L.J. (Peter) Duijsens
Ambtelijk secretaris	de heer D. (Dick) van Vliet

Het jaarplan weerspiegelt onze drijfveer om binnen het beschikbare budget te komen tot een optimale ondersteuning van de kaderstellende en controlerende taak van de raad.

2. Capaciteit van de Rekenkamercommissie

De RKC verzorgt de planning en de begeleiding van onderzoeken en voert zelf follow-up onderzoeken uit. Voor het uitvoeren van een groot onderzoek wordt extern ingehuurd vanuit het budget van de RKC. Tot slot vervult de RKC een signaleringsfunctie en maakt zij de raad opmerkzaam op ontwikkelingen die voor hem relevant zijn.

Voor 2016 heeft de RKC de beschikking over een budget van € 70.000. In onderstaande tabel is aangegeven hoe het budget toebedeeld wordt aan de werkzaamheden van de RKC.

Omschrijving	Gepland budget
Totaal beschikbaar budget in 2016	€ 70.000 + toevoeging
Planning en begeleiding van onderzoek, uitvoering follow-up onderzoek en signaleringsfunctie	€ 16.800
Beschikbaar voor de uitvoering van het onderzoeksprogramma 2016	€ 53.200
Onderzoek asbestbrand Wateringen	Toevoeging n.a.v. raadsbesluit asbestonderzoek

3. Onderzoeksprogramma 2016

Totstandkoming van het jaarplan 2016

Mevrouw Buruma heeft samen met één van de externe leden in november 2015 gesprekken gevoerd met een aantal raadsfracties. Daarbij is ook gesproken over mogelijke onderzoeksonderwerpen. Daarnaast heeft de RKC in oktober 2015 een persbericht doen uitgaan om inwoners van het Westland op te roepen onderzoeksonderwerpen aan te dragen. Daarop zijn vier reacties ontvangen. Samen met de door de fracties aangedragen onderwerpen kon een groslijst worden opgesteld van 30 mogelijke onderzoeksonderwerpen.

De groslijst is in de RKC-vergadering van 25 november 2015 doorgenomen en afgewogen op basis van criteria zoals vastgelegd in het onderzoeksprotocol en in de Verordening van de RKC. Deze selectie heeft ertoe geleid dat 6 mogelijk te onderzoeken onderwerpen zijn bepaald.

Deze 6 mogelijke onderwerpen zijn nader uitgewerkt en vervolgens is in de vergadering van 10 december 2015 de volgorde afgestemd en zijn de top drie onderwerpen geselecteerd voor onderzoek in 2016.

De RKC kwam daarbij tot de volgende volgorde in onderwerpkeuze:

1. Verbonden partijen
2. Minimabeleid
3. Gebruik van geheimhoudingsbepalingen
4. Concurrerend ondernemings- en vestigingsklimaat
5. Kwaliteit van de informatie in begroting en jaarstukken
6. Communicatie met betrokkenen

Het onderzoeksbudget ad € 53.200 van de RKC Westland laat naar verwachting en afhankelijk van de te ontvangen offertes drie onderzoeken toe in 2016. De RKC zal daarom de eerste drie onderzoeken op de lijst uitvoeren. In bijlage 2 lichten wij de geselecteerde onderzoeksvragen toe. Het betreft een concept denkrichting en kaderstelling. In 2016 zullen wij de raad nader informeren en betrekken voorafgaand aan de start van elk van de onderzoeken, waarna wij de definitieve onderzoeksvragen zullen opstellen en onderzoeksbureaus zullen selecteren.

De uitwerkingen van de onderzoeksvragen, die in 2016 niet kunnen worden uitgevoerd, treft u aan in bijlage 3.

Onderzoek asbestbrand te Wateringen

Daarnaast heeft de raad in zijn vergadering van 17 november 2015 besloten de RKC te verzoeken een onderzoek in te stellen dat inzicht geeft in het feitelijke verloop, de rol van betrokkenen, de besluitvormingsprocessen rondom de asbestbrand te Wateringen en de leerpunten. In het onderzoek dient ook de rol van de raad te worden betrokken. Bij brief van 27 november 2015 heeft de RKC de raad aangegeven dit onderzoek graag op zich te nemen.

In de brief heeft de RKC aangegeven het onderzoek in twee delen te willen splitsen. In de eerste fase zal het onderzoek naar de feiten en de formele rollen plaatsvinden. De uitkomsten van dit onderzoek zullen aan de raad worden opgeleverd zodat eventueel een nadere precisering kan plaatsvinden voor het vervolgonderzoek. De RKC zou na de eerste fase, als alle feiten bekend zijn, graag met de raad bespreken welke accenten in de tweede fase van het onderzoek gelegd worden op basis van de door de raad geformuleerde deelvragen. In de tweede fase, het vervolgonderzoek, zullen de feiten en rollen aan de relevante normen worden getoetst en zullen aanbevelingen worden gedaan zodat er van dit incident kan worden geleerd. De RKC stelt de tweedeling voor ten behoeven van een betere focus. In de raadsvergadering van 15 december 2015 is besloten met deze tweedeling in te stemmen. Aangezien dit onderzoek zal worden uitgevoerd naast het reguliere onderzoeksprogramma, zal de RKC voor dit onderzoek extra budget toegekend krijgen door de gemeenteraad.

4. Follow-up onderzoeken

In een follow-up onderzoek wordt aandacht besteed aan de conclusies en aanbevelingen van eerder uitgevoerd onderzoek, waarover is besloten dat deze ten uitvoer zouden worden gebracht.

Voor 2016 staat een follow-up onderzoek op het programma naar het grondbeleid in Westland. In februari 2013 heeft de RKC haar rapport hierover uitgebracht. Dit follow-up onderzoek zal beperkt van scope zijn en worden uitgevoerd door de RKC op basis van informatie vanuit het college, het ambtelijk apparaat en de gemeenteraad. U ontvangt in de loop van het jaar een brief met de uitkomsten van dit onderzoek. Uit de gesprekken met de fracties is gebleken dat de raad geconsulteerd wil worden bij de follow-up onderzoeken.

Het laatste follow-up onderzoek Jongerenwerk werd erg summier bevonden. De RKC vindt het consulteren van de raad een goede aanvulling en zal hier voortaan rekening mee houden.

5. Signaleringsfunctie

De RKC attendeert de raad gedurende het jaar graag op ontwikkelingen die voor het doeltreffend, doelmatig en rechtmatig handelen van de gemeente relevant zijn. Ook informeert de RKC over onderzoek van andere instanties, als dat relevant voor de raad is. De RKC zal in voorkomende gevallen de raad per brief benaderen.

Bijlage 1 De Rekenkamercommissie Westland

De uitgangspunten van de RKC

De RKC onderzoekt vanuit een positief kritische houding de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. De RKC is een 'instrument' van de raad dat erop gericht is de raadsleden te ondersteunen bij hun kaderstellende en controlerende taak. De RKC is één van de instrumenten van de raad, naast het onderzoeksrecht van de raad, het reguliere accountantsonderzoek, externe evaluatieonderzoeken en periodieke doorlichtingen.

De RKC hecht aan haar onafhankelijkheid en staat voor professionaliteit in onderzoek. Dit komt vooral tot uitdrukking in een evenwichtige onderzoeksagenda, een gedegen wijze van onderzoek en de conclusies en aanbevelingen van verricht onderzoek. Daarbij hoort een houding die blijkt geeft van politieke en bestuurlijke sensitiviteit.

De RKC hecht aan transparantie. Bij de te onderzoeken onderwerpen zal de RKC verantwoording afleggen over de door haar gemaakte keuzes. Daarnaast zal de RKC zich in de onderzoeksrapporten verantwoorden over de gehanteerde aanpak en zich periodiek verantwoorden over de uitgevoerde onderzoeken door jaarlijks een openbaar jaarverslag te publiceren.

De RKC hecht aan een frequente en effectieve communicatie met de raad. Dit impliceert dat gesprekken worden gevoerd met raadsleden over het onderzoeksprogramma, goede contacten worden onderhouden met raad en presidium en dat zo bruikbaar mogelijke onderzoeksresultaten op een pakkende wijze worden gepresenteerd.

De werkwijze van de RKC

Onderzoeksvoorstellen kunnen afkomstig zijn van de raadsleden, het college van B&W, de inwoners van Westland en van de RKC zelf. Ook is het mogelijk dat de raad een verzoek tot onderzoek richt aan de RKC. In artikel 3.1 van het Reglement van Orde en artikel 11 van de Verordening op de Rekenkamercommissie gemeente Westland 2009 en volgende jaren staat vermeld dat de RKC de onderwerpen van onderzoek jaarlijks als concept jaarplan aan de raad stuurt. De raad krijgt daarna de gelegenheid om wensen, adviezen en bedenkingen aan de RKC over te brengen en/of hierover uitleg te vragen. De RKC stelt in de daarop volgende vergadering het onderzoeksplan vast en zendt dit onverwijld ter kennisname aan de raad en het college van B&W. Het stuk wordt openbaar gemaakt via een persbericht en zal geplaatst worden op de website van de gemeente Westland (www.gemeentewestland.nl).

De RKC heeft in haar vergadering van 11 oktober 2010 een onderzoeksprotocol vastgesteld, waarin het proces van onderzoeksvorstel tot rapportage is beschreven. De RKC verzamelt de feiten in haar onderzoeken en formuleert op basis daarvan conclusies en aanbevelingen. Zij legt dit alles, inclusief een eventuele reactie van het college van B&W en een eventueel nawoord van de RKC hierop, vast in de vorm van rapporten of brieven. Het is aan de raad om te besluiten al dan niet actie te ondernemen naar aanleiding van RKC-onderzoeken.

De samenstelling van de RKC

Na een evaluatieperiode heeft de raad op 27 oktober 2009 een nieuwe Verordening Rekenkamercommissie Westland vastgesteld. Vervolgens heeft de RKC een nieuwe samenstelling gekregen. Op 17 november 2015 heeft de raad de RKC-verordening laatstelijk gewijzigd. De belangrijkste wijziging betreft de benoemingsperiode van de externe en interne leden. De benoemingsperiode van externe leden is gewijzigd van 3 in 4 jaar en de benoemingsperiode van de interne leden is gewijzigd van 2 jaar naar een benoeming voor de gehele raadsperiode.

De RKC is samengesteld uit drie externe leden en twee interne leden en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris. Per 26 januari 2013 zijn de externe leden mevrouw drs. L.J.M. van der Lans-Gossen en de heer drs. M.A.I. Born herbenoemd en is op 23 april 2013 mevrouw drs. F.C. Buruma benoemd tot voorzitter van de RKC. Op 6 april 2014 is het interne lid mevrouw dr. E.W. van der Wilk-van Baren door de raad benoemd. Op 16 september 2015 is het interne lid de heer mr. P.J.L.J. Duijsens door de raad benoemd. De interne leden zijn benoemd voor een raadsperiode en de externe leden voor een periode van vier jaar. De externe leden kunnen door de raad, op voordracht van het presidium, één keer worden herbenoemd voor een periode van opnieuw vier jaar.

Bijlage 2 Uitwerking onderzoeksonderwerpen 1 t/m 3

Naam	1. Verbonden partijen
<p>Aanleiding en doelstelling onderzoek</p>	<p><u>Gemeente gaan in toenemende mate samenwerken via dienstverleningsovereenkomsten en verbonden partijen.</u></p> <p>In het jaarverslag en de jaarrekening van de gemeente Westland is een vaste paragraaf Verbonden partijen opgenomen. In de jaarrekening 2014 wordt het navolgende overzicht gegeven van de verbonden partijen van de gemeente Westland:</p> <p>A. Gemeenschappelijke regelingen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gemeentelijke Gezondheidsdienst Haaglanden - Metropoolregio Rotterdam Den Haag - Recreatieschap Midden-Delfland - Veiligheidsregio Haaglanden - Omgevingsdienst Haaglanden - Regionaal Inkoopbureau H10 <p>B. Besloten vennootschappen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkelingsbedrijf De Westlandse Zoom - Ontwikkelingsmaatschappij Het Nieuwe Westland - Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Innovation Quarter - Gemeenschappelijk Bezit Evides <p>C. Naamloze vennootschappen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Holding IOPW N.V. - N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland - N.V. Bank Nederlandse Gemeenten - N.V. Holding Westland Infra <p>D. Stichtingen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stichting Patijnenburg <p>E. Andere rechtsvorm</p> <ul style="list-style-type: none"> - V.O.F. Juliahof
	<p>Het betreft samenwerkingsvormen waarin de gemeente participeert. De Rekenkamercommissie wil aandacht schenken aan de invloed van de gemeente en de gemeenteraad op verbonden partijen. Voor de Rekenkamercommissie staat de vraag centraal in hoeverre gestuurd wordt op naleving van de vooraf gestelde doelen en welke risico's samenhangen met de deelneming in verbonden partijen.</p> <p>De verbonden partijen kunnen in grote lijnen in twee groepen worden gesplitst. Verbonden partijen waarbij sprake is van “sturen op afstand”. Ook al heeft de gemeente de uitvoering van de taak uitbesteed, zij blijft verantwoordelijk voor en aanspreekbaar op de uitvoering van deze taken.</p> <p>Belangrijker nog dan het financiële argument - een doelmatige inzet van publiek geld - is wellicht het inhoudelijke argument. Er is sprake van realisatie van maatschappelijke doelen en effecten.</p>

	<p>Daarom is het van belang dat de gemeente voldoende waarborgen inbouwt om toezicht te kunnen houden. Het is aan de Raad om de doelen vast te stellen en de realisatie van de doelen te controleren.</p> <p>Daarnaast is er een tweede groep verbonden partijen, waarmee de gemeente langlopende afspraken heeft over het realiseren van bouwplannen op gronden die in de regel door de gemeente in een grondbank zijn verworven.</p> <p>In verbonden partijen zoals Gemeenschappelijk Bezit Evides, Holding Westland Infra N.V., Caiway heeft de gemeente een financieel belang. Die verbonden partijen hebben ook een belangrijke functie binnen Westland.</p>
Centrale onderzoeksvraag	<p>Wat is de aard en de omvang van de deelnemingen in verbonden partijen in Westland, hoe stuurt de gemeente op doelbereik en welke risico's loopt de gemeente en worden deze adequaat beheerst?</p>
Sub-vragen	<ul style="list-style-type: none"> - Wat is de kwaliteit van de algemene beleidskaders die de gemeente hanteert voor de aansturing van verbonden partijen? Zijn doelen en instrumenten duidelijk en consistent geformuleerd voor de verbonden partijen? Welke afspraken zijn gemaakt met de verbonden partijen en hoe wordt daarover verantwoording afgelegd door de verbonden partijen? Voldoet het beleidskader aan de eisen zoals gesteld in het BVV? - Hoe is de rolverdeling tussen Raad en College in de kaderstelling van en controle op verbonden partijen? Welke sturings- en beheersingsmogelijkheden heeft de gemeenteraad en in welke mate worden deze aangewend? - Waarom is gekozen voor de betreffende vorm van samenwerking? - Hoe is het toezicht georganiseerd op verbonden partijen? - Welke informatie ontvangt de Raad ten aanzien van de realisatie van de doelstellingen van de verbonden partijen? - Is de Raad op basis van informatie in staat vast te stellen of de taken efficiënt worden uitgevoerd? - Welke risico's loopt de gemeente en welke beheersmaatregelen heeft de gemeente getroffen? Kan de raad de risico's goed overzien? - Welke exit mogelijkheden bestaan er bij de verschillende verbonden partijen en welke mogelijkheden tot sturing hierop heeft de Raad bij het instappen of bij andere formele momenten? - Geeft de P&C cyclus van de gemeente Westland voldoende inzicht in de financiële gang van zaken binnen de betreffende verbonden partijen?
Reikwijdte / Afbakening	<p>In de sturing en controle op verbonden partijen staan vier activiteiten centraal: kaderstellen, beheersen, controleren en verantwoorden.</p>

Onderwerp	2. Minimabeleid
Aanleiding onderzoek	<p>Context</p> <p>Het minimabeleid kent de volgende regelingen t.b.v. de ondersteuning van minima:</p> <ul style="list-style-type: none">• bijzondere bijstand• collectieve aanvullende verzekering (CAV)• maatschappelijke participatie schoolgaande kinderen• computers voor kinderen van minima• langdurigheidstoelage• kindpakket <p>Naast het minimabeleid wordt het vangnet voor kwetsbare burgers ingevuld door de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Wet Werk en Bijstand (Wwb), de Wet schuldhulpverlening (Wgs).</p> <p>Het huidige beleid is vastgesteld in november 2012, obv aanpassing van het beleid uit 2008. Als gevolg van de wijzigingen in de Wwb 2012 was het noodzakelijk om de uitvoering van bijzondere bijstand op onderdelen te wijzigen omdat Westland een ruimhartiger beleid hanteerde dan wettelijk was toegestaan. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft in de Verzamelbrief december 2011 gesteld dat het voeren van inkomensbeleid primair een taak is van het Rijk. Gemeenten zijn slechts bevoegd hier invulling aan te geven, maar zij moeten binnen de wettelijke kaders blijven.</p> <p>Beleidsdoelen</p> <p>Doel van het minimabeleid is om inwoners met een minimuminkomen:</p> <ul style="list-style-type: none">• te ondersteunen bij bijzondere noodzakelijke uitgaven,• (financieel) te stimuleren om maatschappelijk te participeren en• te helpen om financieel rond te komen. <p>Voorts wordt ingezet op:</p> <ul style="list-style-type: none">• klantvriendelijke aanvraagprocedures en• het bieden van (digitaal) toegankelijke informatie. <p>Het college heeft toegezegd dat het advies van Cliëntenplatform Wwb aandacht krijgt, nl:</p> <ul style="list-style-type: none">• op de doelgroep afgestemde communicatie over de wijzigingen in het nieuwe beleid,• monitoring van de effecten,• uniformiteit in de beoordeling door casemanagers,• laagdrempelige vorm van mediation in het geval van geschillen over verstrekkingen. <p>Bij de aanpassingen van het beleid zijn enkele ambities neergelegd:</p> <ul style="list-style-type: none">• Taakstelling woninginrichtingskosten (leenbijstand) € 100.000 vanaf 2014• de burger wordt meer aangesproken op zijn eigen verantwoordelijkheid.• medische kosten waarvoor een passend en toereikend voorliggende voorziening geldt, worden behoudens de uitzonderingen mogelijk in de wet, niet meer vergoed• Versobering Collectieve aanvullende verzekering (CAV), zoals verhoging inkomensgrens CAV van 100% naar 101% en eigen bijdrage. <p>Het budget bedraagt (2013) een kleine EUR 1.9 mln.</p> <p>Realisatie van het beleid en de doelstellingen</p> <p>In 2010 is de Monitor Lage inkomens Westland voor het laatst uitgevoerd. Deze bood uitgebreid inzicht in de minimadoelgroep en de effecten van het gemeentelijk minimabeleid.</p>

	Het is de opsteller dezes (FB) niet bekend of er actueel inzicht is in de effecten, bijv. door een recente monitor lage inkomens of een sociale monitor. Dit wordt gewenst geacht.
Doelstelling onderzoek	Het bieden van inzicht in hoeverre de instrumenten en investeringen op het gebied van gemeentelijk minimabeleid leiden tot de realisatie van de doelen en het doen van concrete aanbevelingen op basis van de bevindingen in het Westland en <i>best practices</i> elders.
Centrale onderzoeksvraag	<ol style="list-style-type: none">1. Zijn de doelstellingen van het minimabeleid goed geformuleerd? Zijn ze SMART, sluiten ze logisch aan op het beleid en valt het gemeentelijk beleid binnen het wettelijk kader?2. Welke instrumenten en investeringen zet de gemeente in?3. Wat zijn de effecten van de activiteiten van de gemeente op het gebied van Minimabeleid? In hoeverre dragen de instrumenten bij aan de realisatie van elk van de doelstellingen?4. Hoe is de communicatie met de gemeenteraad? Wordt de gemeenteraad goed geïnformeerd over de stand van zaken in dit beleidsterrein en over de effecten van het Minimabeleid?5. Waar liggen concrete verbetermogelijkheden en aanbevelingen voor het bereiken van de doelstellingen van het beleid?

naam	3. Gebruik van geheimhoudingsbepalingen
Aanleiding onderzoek	Met enige regelmaat speelt in de raad discussie over het al dan niet terecht opleggen van geheimhouding op stukken. Het college danwel de burgemeester leggen geheimhouding op die niet altijd op de steun van de gehele raad kan rekenen. In 2015 speelt als pregnant – zij het uniek - voorbeeld het zogenaamde Wateringse asbestdossier, waarin de raad zich gedwongen heeft gezien zelf geheimhouding op te leggen.
Doelstelling onderzoek	Te komen tot een zodanig protocol dat het opleggen van geheimhouding langs een strikt schema kan worden gevolgd, met als doel dat raad en college tot een eenduidig inzicht komen. Belangrijk is ook dat de Westlandse burger kan begrijpen waarom er gehandeld wordt zoals er gehandeld wordt. Het gaat overigens niet alleen over het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding, maar ook over het vergaderen met gesloten deuren. Het opleggen van geheimhouding beperkt de raadsleden in hun volksvertegenwoordigende taak. Voor het gebruik ervan moeten daarom strikte en duidelijke normen bestaan.
Centrale onderzoeksvraag	Hoe kan de beslissing tot het opleggen van geheimhouding en het houden van vergaderingen met gesloten deuren worden gestroomlijnd zodat alle betrokken partijen de noodzaak ervan inzien en de burgers in dit proces overtuigend kan worden uitgelegd wat de dwingende noodzaak hiertoe is.
Sub-vragen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wat is het wettelijk kader en kunnen duidelijke criteria (op grond van de WOB) worden benoemd voor het opleggen van geheimhouding? 2. Hoe kan worden gewaarborgd dat geheimhouding niet alleen terecht wordt opgelegd, maar ook tijdig zo nodig wordt bekrachtigd en weer opgeheven? 3. Hoe wordt bij andere gemeenten met dit onderwerp omgegaan? Is er een <i>best practice</i> te vinden die ook in Westland kan worden toegepast? 4. Kan niet alleen in tekst tot een stroomlijning worden gekomen, maar ook in een stroomschema, kan een praktische handleiding worden ontwikkeld?
Reikwijdte / Afbakening	Dit onderwerp kan zo breed worden gemaakt als men wenst. Er is ook jurisprudentie t.a.v. artikel 10 WOB beschikbaar. Het onderzoek zal de jurisprudentie moeten omvatten (waaruit b.v. blijkt dat er geen verschil zit tussen 'geheim' en 'vertrouwelijk'), maar moet niet zo ver gaan dat het een wetenschappelijke verhandeling wordt. Het rapport moet uitleggen op welke gronden geheimhouding kan worden opgelegd en welk doel dit dient.

Bijlage 3 Uitwerking onderzoeksonderwerpen 4 t/m 6

Onderwerp	4. Concurrerend ondernemings- en vestigingsklimaat
Aanleiding onderzoek	<p>Een ambitie uit het bestuursakkoord 2014-2018 is: een concurrerend ondernemings- en vestigingsklimaat. De gemeente wil dat bestaande bedrijven, die zich al in Westland hebben gevestigd, hier succesvol blijven ondernemen en dat nieuwe bedrijven zich in Westland vestigen, zodat de werkgelegenheid wordt vergroot en de economie versterkt. Een 'open-armen-beleid' is de insteek van de gemeente.</p> <p>Voor de komende bestuursperiode zijn de volgende speerpunten geformuleerd, die centraal staan in het onderzoek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trekkersrol van de gemeente (bijv. de Westland Agenda II en de samenwerking met Greenport Westland-Oostland, Greenport Holland Overheden, Metropool Regio Rotterdam Den Haag, InnovationQuarter) - Innovatie in de greenport - Externe positionering van Westland (bijv. de public affairs en samenwerking met Westland Marketing) - Gezond midden en klein bedrijf (bijv. de Investeringsagenda) - Duurzame arbeidsmarkt - Goede bereikbaarheid - Ruimte voor ondernemers (bijv. ondernemersdossier, de free economic zones) - Uitvoering duurzaamheidsagenda - Ruimte voor toerisme en recreatie <p>De vragen die bij de raad leven: Bedient de gemeente de ondernemers voldoende en zijn de ondernemers tevreden in onze gemeente? Is de gemeente mogelijk te eenzijdig gericht op de tuinbouw? Draagt de gemeente bij aan het succes van ondernemers, o.a. met de innovatieve projecten in de Westland Agenda II? Wat kost het en wat levert het op?</p>
Doelstelling onderzoek	Inzicht bieden of de gestelde speerpunten en de bijbehorende projecten, activiteiten en middelen een bijdrage leveren aan een concurrerend ondernemings- en vestigingsklimaat.
Centrale onderzoeksvraag	In welke mate wordt - in lijn met de ambitie uit het bestuursakkoord - een bijdrage geleverd aan een verdere verbetering van het huidige ondernemings- en vestigingsklimaat?
Sub-vragen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hoe is de Westlandse situatie op het terrein van het ondernemings- en vestigingsklimaat, in verhouding tot andere gemeenten? Hoe beleven de ondernemers het? (direct betrokkenen en niet direct betrokkenen) 2. In welke mate zijn de speerpunten en de bijbehorende projecten, activiteiten en middelen goed en samenhangend geformuleerd? Welke rol vervult de gemeente zelfstandig en in samenwerkingsverbanden? 3. Wat zijn de beoogde resultaten en effecten van de projecten, activiteiten en middelen? In welke mate dragen deze zaken bij aan een concurrerend ondernemings- en vestigingsklimaat?
Reikwijdte / Afbakening	Met behulp van bestaande monitors, datasets, documenten en interviews wordt de huidige situatie overzichtelijk in kaart gebracht. Voor het onderzoek worden (groeps)gesprekken georganiseerd om inzicht te krijgen in de beleving van ondernemers.

Naam	5.Quick scan naar de kwaliteit van de informatie in begroting en jaarstukken
Aanleiding onderzoek	<p>De behandeling van de begroting staat jaarlijks prominent op het programma van de raad. Er wordt zelfs een aparte raadsvergadering aan gewijd. Terecht, want de begroting bepaalt immers het beleid van de raad voor het komende jaar. Daarom is het zaak dat dit stuk goed leesbaar is en dat op duidelijke manier inzicht wordt gegeven waaraan de gelden worden besteed, welke keuzes er gemaakt kunnen worden als er bezuinigd of omgebogen dient te worden, of er meerjarige financiële ruimte is voor (nieuw) beleid, of de risico's adequaat in beeld zijn gebracht en of de schuldpositie als graadmeter voor de financiële gezondheid goed in beeld wordt gebracht en op welke wijze de raad daarop kan sturen. Zaken die ieder raadslid en elke inwoner terug moet kunnen vinden in de begroting.</p> <p>In 2014 heeft de Commissie Depla het rapport 'vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten' uitgebracht. De commissie pleit voor betere vergelijkbaarheid van begrotingen en jaarstukken met beleidsvrijheid voor gemeenten. Gemeenten moeten hun eigen programma-indeling kunnen kiezen, maar door een vaste indeling van de productenraming moet het makkelijker worden om de prestaties van gemeenten onderling te vergelijken. Momenteel is de wetgever bezig om een aantal van deze adviezen om te zetten die tot nieuwe eisen in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) zullen leiden. De RKC heeft het gedachtengoed van de Commissie Depla als uitgangspunt voor het onderzoek genomen. Dit, naast de wettelijke eisen uit het BBV, de begrotingscirculaire van de Gedeputeerde Staten (GS) van Zuid-Holland en de 'Handreiking Houdbare gemeentefinanciën' van de VNG.</p>
Doelstelling onderzoek	<p>Doel is, waar nodig, de inzichtelijkheid van begroting en jaarstukken te verbeteren en daarmee de bruikbaarheid van deze stukken te vergroten. Enerzijds is er al een aantal jaren een trend gaande dat de begroting en verantwoording niet alleen over geld gaan, maar vooral over beoogde prestaties en effecten. Anderzijds worden er steeds stringentere eisen gesteld aan het financieel-technische deel van een begroting. Hierbij moet onder andere worden gedacht aan het op heldere wijze inzicht verschaffen in de vermogenspositie. De informatievoorziening moet tegemoet komen aan de wens van de raad om de begroting beter te kunnen doorgronden en in te zetten als sturingsmiddel. Een bijkomend voordeel is dat de stukken ook goed leesbaar en begrijpelijk zijn voor de inwoners, bedrijven en instellingen van de gemeente Westland.</p>
Reikwijdte / Afbakening	<p>Het onderzoek wordt gebaseerd op openbare documenten en er zal geen gebruik worden gemaakt van informatie die alleen ambtelijk beschikbaar is. De inhoud van de informatie zal bij dit onderzoek niet worden beoordeeld. De bevindingen en aanbevelingen zijn bedoeld voor de gemeenteraad en moeten worden gezien als handreiking aan de raadsleden. Bestuurlijk wederhoor kan derhalve achterwege blijven. Voor deze quick scan is een korte doorlooptijd beoogd.</p>
Aspecten onderzoek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wat zijn de belangrijkste vragen waarop raadsleden het antwoord willen vinden in de begroting en jaarstukken? Komt deze informatie helder en gemakkelijk naar boven uit de stukken, ook voor een leek? 2. In welke mate biedt de begroting inzicht in de keuzeruimte en zijn de prestaties en effecten 'SMART' geformuleerd? 3. In welke mate is de begroting toegankelijk, helder, consistent en voor een geïnteresseerde leek goed leesbaar?

Naam	6. Communicatie met betrokkenen
Aanleiding onderzoek	In 2014 en 2015 hebben enkele raadsleden aangegeven dit een interessant onderzoeksonderwerp te vinden. De directe aanleiding is dat er bij hen soms klachten binnenkomen over een gebrek aan communicatie vanuit de gemeente.
Doelstelling onderzoek	<p>De doelstelling van de gemeente Westland staat verwoord in het coalitieakkoord:</p> <p><i>Naar buiten gerichte en slagvaardige organisatie.</i> <i>Eigentijdse dienstverlening vraagt om een naar buiten gerichte houding van onze medewerkers. Wij investeren in interne werkprocessen, zowel op het vlak van doelmatigheid als ten aanzien van het digitaal inrichten, om onze externe dienstverlening te optimaliseren.</i> <i>Via accountmanagement, inspraak, burgerconsultatie en interactieve beleidsvorming betrekken wij onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners bij ons beleid en onze projecten om deze continu te verbeteren.</i></p> <p>Dit is uitgewerkt in de pagina's 88 en 89 van de begroting 2016-2019</p> <p>De doelstelling van het onderzoek is om te achterhalen of de gemeente Westland op een passende wijze betrokkenen betreft.</p> <p>Dit klinkt wat vreemd omdat twee keer een vorm van hetzelfde werkwoord wordt gebruikt. Bedoelt wordt dat onderzocht wordt of die mensen voor wie een handelen van de gemeente een direct effect heeft daarbij zijn betrokken of erover worden geïnformeerd. Gedacht kan worden aan het betrekken van doelgroepen bij het formuleren van beleid of het betrekken van omwonenden bij het aanpassen/onderhouden van de buitenruimte.</p>
Onderzoeks-vraag	Zijn er structurele verbeteringen voor te stellen voor het handelen van de gemeente bij het betrekken van betrokkenen?
Sub-vragen	<p>Opzet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Is er een handelswijze voor deze vorm van communicatie die door de gemeente is bekrachtigd? 2. Komt deze opzet overeen met de lijn uit het coalitieakkoord? 3. Wordt de opzet vanuit de begroting 2016-2019 daadwerkelijk opgepakt en zijn hier ontwikkelingen in te zien? 4. Zo nee, is er dan een handelswijze te abstraheren vanuit de "communicatieparagraaf" in de geselecteerde cases? <p>Bestaan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Is er een handelswijze voor deze vorm van communicatie die door de gemeente wordt gehanteerd? 6. Wordt de ambtelijke/bestuurlijke organisatie zodanig gefaciliteerd dat de aandacht voor communicatie is geborgd (training, beschikbare capaciteit, middelen) 7. Zijn de verantwoordelijken bekend met hun rol en toegerust voor de uitvoering van hun rol? <p>Werking</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Wordt er daadwerkelijk invulling gegeven aan het vastgestelde beleid? 9. Worden de afspraken over deze externe dienstverlening uitgevoerd? 10. Leidt deze communicatie tot het doel?

Reikwijdte / Afbakening	<p>Communicatie is een breed begrip. Dit onderzoek richt zich op het betrekken van de betrokkenen bij voor hen relevante zaken. Gedacht kan worden aan het betrekken van de doelgroep(en) bij beleidsformulering en het betrekken van omwonenden bij aanpassingen in de buitenruimte.</p> <p>De raad heeft in het coalitieakkoord geformuleerd waaraan het college met betrekking tot deze communicatie invulling moet geven. Het college wil daaraan invulling geven door procesmanagement, accountmanagement en het inzetten van klantpanels.</p> <p>Dit onderzoek dient te achterhalen of deze invulling tot het doel zal gaan leiden. Zodat ook duidelijk wordt of meldingen die soms binnenkomen juist de uitzonderingen zijn of dat er sprake is van een structureel gebrek aan duidelijke communicatie. Het uiteindelijke resultaat van het onderzoek kan zijn dat de raad nader beleid hieromtrent gaat vaststellen.</p> <p>Het onderzoek zal plaatsvinden door middel van een steekproef uit 15 tot 20 relevante cases in de afgelopen twee jaar.</p>
----------------------------	--